

FAMILIA

FOAIE BELETRISTICĂ ȘI SOCIALĂ

ILUSTRATĂ

TOTODATĂ

ORGANUL PUBLICAȚIUNILOR SOCIETĂȚII PENTU FOND DE TEATRU ROMÂN.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROPRIETAR, REDACTOR ȘI EDITOR:

IOSIF VULCAN

ANUL XXXIX. — 1903.

ORADEA-MARE, 1903
TIPOGRAFIA IOSIF LÂNG

CUPRINSUL.

I. Portrete și biografii.

	pag.
1. A. D. Xenopol	1
2. Frideric August, moștenitorul Saxoniei	15
3. Louise Antoinette, soția lui	15
4. Cav. Henric Pitreich	27
5. Lona Vanderbilt	29
6. Tudor cav. de Flondor	61
7. Dr. Daniil P. Barcian	78
8. George Szerb	181
9. O. A. Rosetti	195
10. Episcopul dr. Demetriu Radu	217
11. Episcopul Ioan I. Papp	241
12. Gavriil Musicescu	269
13. Regina Draga	277
14. Regele Alexandru	277
15. Regina Draga în costum de încoronare	289
16. Regele Alexandru	302
17. Regina Draga	303
18. Petru I regele Serbiei	313
19. I. Bogdan	325
20. Papa Leon XIII	329
21. Dr. Vas. Hossu episcopul Lugojului	337
22. Printul moștenitor al Serbiei	349
23. Dr. Demetriu Radu (portret nou)	363
24. Episcopul Radu între părinții săi	365
25. Împăratul Wilhelm II	553

II. Ilustrații.

1. Madonna. (Domenico Beccafumi)	5
2. Visare	17
3. Eriavia	39
4. Frumusețe orientală	41
5. Cântăreață din harem	49
6. Care-i mai frumoasă	53
7. Ce timp va fi	65
8. Carnavalul sosește	76
9. Carnavalul se duce la bal	77
10. Jale după carnaval	85
11. Vândător de apă din Hollanda	89
12. Tipuri din Macedonia	101
13. Bahi kelnerilor	113
14. Un serviciu romantic	125
15. O vizită primejdioasă	136
16. În duminica Florilor	149
17. Prima țigaretă	160
18. Isus își luă rămas bun de la mamă-sa	161
19. A loviat	173
20. Din taina pădurilor	184
21. Sosirea primăverii	185
22. În singurătate	197
23. Salutul primăverii	205
24. Noaptea	209
25. Cele patru anotimpuri	221
26. Sosirea lui	233
27. Port țărănesc de pe la Năsăud	245
28. O grupă din Seliste	295
29. Rosta morii	257
30. Un vânător din Bucium-Șasa	267
31. Regele Alexandru își împușcă adjutantul	279

	pag.
32. Conjurații străpung cadavrele regelui și reginei	281
33. Măcelul de la Belgrad	293
34. Florăreasă din Italia	305
35—38. Vedeti din Belgrad	317
39. Reședința episcopescă gr. cat. din Lugoj	340
40. Catedrala gr. cat. din Lugoj	341
41. Români din Siria	351
42. Vara	353
43. Tunsul oilor în Seliste	375
44. Domul din Köln	366
45. Vedere din Bistrița	367
46. Vândător de pui la Sibiu	387
47. Nu vrea să fluare	388
48. Biserica ort. rom. din Lipova	389
49. Moment grozav	413
50. Concert înaintea tarului	425
51. La vânătoare	437
52. Prima zi de naștere	449
53. Frumoasa satului	461
54. Amicele	473
55. Piața Beisului	484
56. Reședința episcopescă din Arad	485
57. Soarece în cosetorie	497
58. Sfârșit de toamnă	505
59. Dejunul favoritului	509
60. Poarta satului	521
61. Noii conșolari	524
62. Povara uscată	533
63. 64. Sata din Dalecarlia	544
65. Port popular din Dalecarlia	545
66. Frumoasa frumoaselor	557
67. Vis de primăvară	569
68. Pregătirea pomului de Crăciun	581
69. Madonna și mioul Ieșuș	584
70. Crăciunul orfanilor	585
71. Omul de zăpadă	589

III. Poezii.

<i>Alexandru Ciocă</i> : Azi țar o și	30
<i>Alexandrescu Dorna</i> : Preambularea de Gabr. d'Annunzio	207
<i>Zaharia Bărsan</i> : Vreau luptă sfântă	447
<i>N. Botaria</i> : O, dragă, curmă-ți plâsul Un cântec	320 364
<i>Maria Cioban</i> : Seara Crăciun	3 588
<i>Virgil N. Cisman</i> : Pe Bistrița	88
<i>Cornelia din Moldova</i> : Dor de duce Lune!	303 351
<i>G. Coșbuc</i> : Carol Robert regele Ungariei	97
" Podul lui Traian	122
" Muntele Retezat	145
" Cântec de primăvară	159
" Povestea gășcelor	267
" Rosta morii	257
" Dunărea și Oltul	315
" Pomul Crăciunului	588
<i>Maria Ovanțanu</i> : Să nu plângi după mine Din prag	100 172

	pag.
<i>Maria Cunțanu</i> : La un ideal	219
" In valorile vieții	219
" Înviere	242
" Pe drumuri lungi	421
<i>Petru Dulțu</i> : Dor de primăvară	18
" Vedenie	231
<i>T. Dușescu-Dușu</i> : Codrul tiner	109
<i>Elena din Ardeal</i> : Unei rivule	63
" Serisoare	171
" Nu me întrebai	186
" Spre toamnă	529
" Povestea	543
" Cântec	579
<i>Gh. Georgescu</i> : Lîpicu	68
<i>Ion Gorun</i> : Implorare	169
<i>St. O. Iosif</i> : Frumosa Irină	37
" Când seara în ceasuri de singurătate	378
<i>Emil Isaac</i> : La umbra ploșilor	498
<i>Haralamb G. Lecca</i> : Sonet	378
<i>Lilivo</i> : Vin copiat de la școală	577
<i>V. B. Munteanu</i> : Pagina din urmă	483
<i>A. Naum</i> : Lui Virgiliu	183
" Anno CCKVI	183
<i>Oincinat Pauloscu</i> : Ultima Verba	160
<i>N. Radulescu-Niger</i> : Smeul și albul	42
" Furtuna	87
" Soricelul	187
" Biserica părăsită	196
" Pădurea	339
" Cântul lebedei	375
" Cugețul nostru	495
" Spre țarnă	565
<i>Radu D. Rosetti</i> : Salutul	138
<i>Iuliu Savescu</i> : În vis	187
<i>Th. Șerbănescu</i> : Valeul	25
" Zimbiri și lactoni	75
<i>I. U. Soricu</i> : Cântec	486
" Sonet	507 581
" Cântec	587
<i>Th. D. Speranță</i> : Luna ori soare	54
" Căvețul lui Dumnezeu	112
" Soacra și doctorul	222
" Peșteră de cosogatu	282
<i>D. Talsor</i> : Romanță	290
<i>G. Tutoveanu</i> : Vis	16
" Dor	51
" April	198
<i>Eugen Vlădan</i> : Către ideal	567

III a. Din popor.

<i>Amadeus</i> : Craclunul și Bobocuzia	580
<i>Theodor A. Bogdan</i> : Stejerean, baladă	19
" Sinotacno și Olicca, balada	65
" Comandanu scîpat	79
" Imperiteasa blăstemată	92
" Sandu Lisandru	115
" Ștefan cel mare și ingerii	246
" Ștefan cel mare și ospășii	258
" Venele de mare	282
" Blăstemul Sîvalui	295
" Luna și doamna Teligradului	307
" Carul și Turcii	319
" Grierul	381
" Grierușul	386
" Călugărița	427

	pag.
<i>Const. Calmuschi</i> : Cântec din munții Neamțului	174
<i>Călugăruț Ioan</i> : Credința oarbă fără leac	67
<i>G. Coșbuc</i> : Craiu nou în țară	392
<i>E. V. Dejan</i> : Colinda lui George Tinere	7
" Lecuiri	42
" Blăstemul mamei	54
" Sân-Toader	87
" Doine și strigături	163 175 187 235 367
" De la păduri	343 354 376 387
" Descântece	415 438 475 512 524
<i>Ella</i> : Poesii populare din Țara Blajului	43 103 127
"	139 247 355
<i>Enea</i> : Din comuna Sard	259 271 283 331 391
<i>Enea (Pop Bota)</i> : Colinde	570 588
<i>Nicolau Fîru</i> : Doine	452 463 476 512 524
<i>Avram Igna</i> : Povestea fetei	68
" Doina și hoțe din Bihor	427
<i>Teodor Oncă și Vasile Sala</i> : Cuvinte din popor de la Bine și Vașcău	151
<i>Rosicu</i> : De pe valea Mureșului	247 367

IV. Novele, schițe, piese, romanuri.

<i>Amadeus</i> : De la sate	122
<i>Jean Bart</i> : Mărtea pilotului	86
<i>N. Bațaria</i> : Din viața Românilor macedoneni:	
" A împlinit copilul anul	234
" O logodna	268
" Fără tată	277
" Mama Sia	352
" Banda ori fată	400
" O dină remăi mamă	544
" O casă aromânească	556
" Kir Costa Niulceanul	584
<i>V. R. Baticescu</i> : Pruncul meu amor	39
<i>Tit Chitul</i> : Proba	3
" Spionii	49
" Catastrofa Dăciței, roman	349
<i>Maria Cioban</i> : Vilva	28
<i>M. Cohen Linaru</i> : Începuturile la Odessa	147
<i>G. Coșbuc</i> : Ied și nicovală	133
<i>Ludovic Dauș</i> : Blăstemul, tragedie	397
<i>Emil V. Dejan</i> : Profet curios	571
<i>Haria Petra Petrescu</i> : Cântec de lebedă	301
<i>N. Radulescu-Niger</i> : La mahala	98
" Poștașul dragostei <i>Comedie</i>	229
<i>Radu D. Rosetti</i> : Primit clienți	146
" Note de drum	159
<i>Sorocova</i> : Tata-moșu	471
<i>Th. D. Speranță</i> : Lupul și Titirez	138
<i>Iosif Vulcan</i> : Însurățila, monolog	289
<i>Petru Vulcan</i> : Almeiuna, roman	157
" Reșolul	256
" Turnăbuca	364

IV a Traduse.

<i>Alphonse Daudet</i> : Mama <i>H. Petra-Petrescu</i>	482
<i>Dora Duncker</i> : Miezul nopții <i>Tit Chitul</i>	6
<i>Maksim Gorki</i> : Maorie Ciudră <i>Lia Măgura</i>	76
<i>Maurice Maeterlinck</i> : Monna Vanna <i>H. Petra-Petrescu</i>	71
<i>Desideriu Malonyai</i> : Din povestile nopții	
" mie două <i>Oliga P. Porutiu</i>	270
<i>Emil R. Minuth</i> : Reșbușarea calosarului <i>J. P. R.</i>	112
<i>Pavol Nitvanus</i> : Lacrimile mortului <i>L. Măgura</i>	247

Jules Regnard : Murul	J. Pop - Reteganul	pag.
Vasile Stănescu : Condiuța	Lia Măgură	328
Vinco Zoric : Nutii	Tavi	68
Fără numele autorului : Înainte de moarte		18
		568

V. Literatură, critică.

Maria Baiulescu : Studii din lirica franceză		1
I. Bianu : Novele, de V. R. Butiessou		489
Dr. Valeriu Branice : Teatrul Național		409
Ch. = Ch. : Alexandru Roman		429
Alexandru Ciura : Coșbuc în ungurește		517
Tit Maiorescu : Progresul adevărului		500
Ioan Păcurariu : După efectul artei		193
Radu I. Sbiera : Eminescu în Cernăuți		428
Sebastian Stăncu : Începutul dramei românești		493
V. A. Urechiă : Carmen Sylva despre Alexandru		61
Ioșif Vulcan : Sybris, de Ioan Adam		176
" O fată de tarabostos, de Tit Chitul		188
" Soarele și curcubeul, de Nea Georgescu		188
" Versuri, de Demetrius		212
" Albastru, poezii, de G. Tutoveanu		212
" Poeme, de Iuliu Dragomirescu		260
" Poezii, de T. Șerbănescu		284
" Voință, roman de Ianculescu de Reus		284
" Un colț de viață, de Ioan Petrovici		284

VI. Istorie, instrucțiune, igienă.

A. P. Bănușiu : Despre teosofie		306
Dum. Brezulescu : Din viața unui sat danez		222
V. Diamandi : Românii din Thesalia		378
Dr. I. Felts : Educațiunea fetelor		258
Ion Măndru : Anul nou în Japonia		9
" Ceva din istoria păpușelor		103
Nic. Marinescu : De ce ne dor dinții		69
Coriolan Nedelcu : Despre durerea de cap		342
" Literale și nervii		389
" Despre îngrijirea părului normal		585
Olimpia : Femeile marocane		161
" Femeile și sportul		187
Aurel Sourta : Pericolul locuințelor umede		163
" Puterea nutritivă a zahărului		283
" Arta cosmeticelor		295
" Portocalele		379
Dr. A. Păltășescu : Scarlatina		174

VII. Saton.

Carmen Sylva : De 60 de ani		590
Cluj : Concert și bal		56 93
G. Coșbuc : Insula șerpilor		224

G. Coșbuc : Poetul de la Bêrlad		197
Ludovic Dauș : Prințesa României		236
Emil V. Degan : Duh necurat		104
Ion Gorun : Perduți		20
" Căminul		80
Benedetto de Luca : Grăunți de nisip		513
Lia Măgură : Spre casă		59
" Sfârșit		387
" La cumpănă		549
" Un Crăciun		589
O. Nottara : Îubirea de teatru		526
I. St. Paulian : Serbare artistică în Caransebeș		300
Publiu : Povestea unei fete		356
Radu D. Rosetti : Interesul		296
" Pentru o floare		507
Stelian Rusu : Lângă Someș		248
D. Teleor : Noaptea de An-nou		8
" Stafie		44
" Eminescu hamal în port		129
" Din viața lui Eminescu		141
" Tot din viața lui Eminescu		153
" Umbrela lui Păcală		260
Ternăveanu : Halucinație		32
N. Tino : Mireasa soarelui		116
Ioșif Vulcan : De la Buzurești	128 140 152	164
" Impresii de la Lugoj		272
" Sărăcia noastră		308
" Plăceri de la băi		344
" O predică zisă de doi preoți		380
" Cu toată lumea bine		440
" O serată română în Budapesta		447
" Patru-zeci de ani		578

VIII. Societăți de cultură.

Academia Română :

" Organizația Academiei în 1902—1903	105
" Deschiderea sesiunii generale	117
" Sesiunea generală	129 141 153 165

Asociațiunea din Sibiu :

" Secțiunile Asociațiunii	322
" Discursul din P. Cosma la Batamare	368
" Adunarea din Batamare	369

Societatea pentru fond de teatru român :

" Planul de acțiune al Societății	320
" Convocarea adunării din S. Sebes	345
" Programul părții sociale	382
" Discursul președ. Ioșif Vulcan	392
" Adunarea din Sebeșul-Săseș	402
" Raportul comitetului	416
" Voce de presă	418 430
" Concurs pentru cea mai bună piesă	453
" Membrii înscrșiți la S. Sebes	453
" Dare de seamă	477

Numărul I.

Oradea-mare 5/18 ianuarie 1903.

Anul XXXIX

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

Studii din lirica franceză.

(Conferință rostită în Brașov la 1/14 decembrie an. tr. în folosul mesei studenților români.)

Victor Hugo, Leconte de Lisle, José Maria de Heredia.

Domnilor și doamnelor,

Fiecare popor mare își câștigă o superioritate, în oare-care formă asupra altor popoare și adică: fie prin influința sa politică, fie prin activitatea sa comercială sau prin mișcarea și progresul științelor și artelor.

Despre poporul francez am putea zice că străluce între celelalte popoare mari de potrivă, prin radierea sa intelectuală la care s'a încălzit și se încăldește și astăzi întreaga Europă civilizată.

Superioritatea literaturii sale și calitățile ei geniale, i-au dobândit o suprafață morală, peste toată lumea civilizată, răspândind limba aceasta peste tot globul pământesc, și adică nu în masa poporului, ci în stratul intelectual al națiunilor streine.

Toate țările limitrofe, precum și țările de Nord adică Germania, Danemarca, Suedia și Norvegia cu totul și tot streine latinității, cultivează limba franceză nu numai superficial ca limbă de salo, dar mai cu deosebire pentru a putea pătrunde în litera-

tura și scrierile autorilor săi de valoare. De și în deceniile din urmă rivalitatea națiunilor diferite crește mereu, totuși Franța ocupă și astăzi locul primordial pe acest teren; dovadă este răspândirea literaturii franceze atât ca original cât și în traduceri, încât în capitala or cărei țări din Europa vom vedea în vitrinele librăriilor lucrările cele mai actuale apărute în Franța.

Tot asemenea constătam că mai cu seamă romanele și cele mai bune scrieri dramatice se traduc în limba germană și chiar în limba rusă, făcând apoi turneul tuturor scenelor principale din Europa.

Neapărat că această influență intelectuală trebuie să se manifesteze cu mai multă tărie la popoarele de aceeași rasă, cărora aparținem și noi Români. Înrudirea limbii și firei noastre asemănate, contribuiește la faptul, că literatura franceză pătrunde mai cu ușurință în felul nostru de gândire, precum și în direcțiunea ideilor noastre; astfel fiind, nu este mirare dacă noi Români ajunși în imediata apropiere a acestui puternic izvor genial, ne adăpăm cu nesățiu, ne îndrăgostim de frumsețele lui, ne confundăm cu idioamele rudite limbii noastre și o înălțăm aproape la rangul unei a doua limbe materne.

În condițiunile aceste am crezut de interes general a vorbi ceva despre lirica franceză, făcând

A. D. Xenopol.

câteva studii asupra unor lirici mari ai secolului expirat în ordinea dezvoltării lor, direcțiunii de idei, influențelor și circumstanțelor cari au contribuit la producțiunea frumoaselor lor opere. Acești lirici sunt Victor Hugo, Leconte de Lisle și Jose Maria de Heredia, aparținând unei și acelei școli, — cel dintâiu ca inițiator și următorii ca filiațiune puternică cu deosebitele lor individualități.

Sunt îndemnată cu atât mai mult a vorbi despre aceasta ramură de poezi lirici, pentru că în timpul cel mai recent fuse de mare actualitate serbarea apoteosei a celui mai slăvit și celebru poet, Victor Hugo, regele lirice din veacul expirat. — Se știe că la 24 februarie anul curent s'a serbat centenarul marelui poet, cu care ocaziune s'a făcut și desvelirea stutuei sale, împreună fiind cu mari solemnități în memoria sa.

Pentru ca să ajung înse la această față de dezvoltare a lirice franceze, permiteți-mi să recapituliez altă pagină din literatura franceză, — să trec în alt secol tot așa de important pentru literatură, — să me întorc la secolul al 16-lea, secolul *renașcerii artelor*.

După anii fioroși ai evului mediu, anii de crudă barbarie, cari au produs o totală nimicire a tuturor bogățiilor intelectuale moștenite din antichitate, — atât prin luptele crâncene pentru fanatismul religios, cât și prin despotismul tiranic al monarhiilor existente, — sosi o eră pacinică, o eră de odihnă. Uraganul barbariei se potoli și un vânt blând și elătinător bătea valurile Adriaticei, desvelind colțuri ascunse din fragmentele tesaurului elenic, — transpus de la malurile Asiei, îngropat și zdrobit în cenușa latinității.

Aici în Italia pe țărmul Mediteranei se deșteptară bardii, cari adunând sdroabele risipite ale unor frumseți neasemuite, resărite din doue civilizațiuni antice, au învățat pe popoarele moderne ce este *farmecul vieții*.

Primii campioni ai renașcerii fuseră italienii Dante și Petrarca; ei treziră sufletul poezilor din întreaga Europa, unul prin *terțetele* sale și celalalt prin *sonetele* sale nemuritoare. Ei înțeleseră sufletul vechilor elini și din sfărimele găsite în pământul fecund, reconstruiră Olimpul sfărîmat, iar zeii îngropați inviară răspândind din nou lumina aureolelor lor.

În *Comedia divină* Dante, marele poet, narează în al patrulea cânt din *Inferno*, cum întelni spiritele marilor poezi antici, cum auzi glasul lui Virgil care arătându-i pe Omer mergând cu sabia în fruntea pleaidei de poezi îi zise: „Onorați pe sublimul poet“.

Iar când Dante fixează ochii sei asupra acestei viziuni din regiunile elisee cântă: „*Astfel vedui întrunită frumoasa școală a maestrului cânturilor sublime, iar el plană între celalalți ca un vultur. Lângă un castel nobil, de șapte orî închis în ziduri înalte, încunghiturat de o vâlcea limpede, — ajunserăm într'o livadie înverdită. Acolo erau figuri cu ochii gravi. Pe emaliul verde ai pajistei zărit mărețele umbre, a lui Socrate și Platon, Democrit și Diogene, Anaxagor și Thalés, Empedokle, Heraclit, Zenon, pe Orfea și pe toți celalalți.*”

Dante fuse maestrul lui Petrarca și Petrarca unul din inițiatorii principali ai renașcerii. Sonetele rimate Laurei, acelei Laure ideale, despre care nici acum nu se știe pozitiv cine a fost — au pus basa

insuflețirii poezilor francezi, cari traduceau și imitau ritmul lor șarmant.

Pe vremea aceea, o pleiadă întreagă de tineri poezi ai Franciei porniră spre Italia, pentru a studia capo d'operele antichității. Montaigue ne spune că în școala din Padua erau peste o sută de tineri gentilomi francezi, iar în stradele din Roma eră neîntreput salut în limba lui maternă. Clement Marot, de Brantôme, — Ioachim de Bellay și vestitul Pierre de Ronsard, cutreeră Italia din oraș în oraș, poposind să admire splendoarea și măreția minunilor remase din vechime.

Aici desgropară mormintele vechii lumi, bătute de puzderia veacurilor, spălate de furtunele Mediteranei, și ei prin puterea evocațiunii lor, reinviară această lume serbând *renașcerea științelor și artelor*.

Și tinerimea aceasta aprinsă de idealul frumseții transmise Europei meridionale toate bogățiile găsite în acest pământ fecund, risipind vegetațiunea antică tuturor celor ce aveau pricepere să se încante de aceste relichiile sfinte.

Acești poezi ai renașcerii dezvoltară deosebite sentimente în inima poporului lor. Ei slăviră iubirea, natura, artel frumoase și națiunea franceză avu priceperea să se avente la aceste frumseți de care umanitatea are trebuință ca să-și îndulcească viața și să poată învinge moartea.

Peste tot ei păstrară sentimentul frumosului în scrierile lor, imitând pe vechii Greci, cari iubiau viața și urau spectacolul morții. Ba chiar imaginii morții se siliau a da o aparență frumoasă, continuând a oferi decedaților prinoase pentru ca să poată trece mulțumiți și veseli în claritatea grădinilor eliseice, unde trebuiau să vecinicească.

Dar și alte sentimente înalte au stârnit acești poezi în inima poporului lor clopeșit de resboaie; iubirea de patrie și iubirea limbei lor materne, care până atuncea eră pretinsă de barbară și neaplicabilă pentru delectarea muselor.

În parte avcâu dreptate, limba franceză eră încă în leagănul dezvoltării sale; acești luptători ai frumseții, se trudiră să descopere frumsețile ei, intrând în epoca remarcabilă în care se organiză literatura franceză. — Fiecare organizare are înse neapărată trebuință de forme și reguli; începutul în felul acesta devine totdeauna greu. Poezii nu aveau îndrăzneala a creă ceva original, ci se țineau strins în ogașa primelor creațiuni, rămâind în sferile lor limitate, astfel înflorirea acestei limbi fu numai temporală.

În chipul acesta, poezii zeloși de muncă, se istoviră în scurtă vreme atât în idei, cât și în expresiunile limbei. Tot ce se spunea, se părea că fusese spus de mult, și limba deveni din ce în ce mai banală, fără colorit și fără viață, încât acestei frumoase epoci de înflorire, urmă o epocă de letargie lirică, care ținu aproape doi secolii, când abia se simți o reînnoire de puteri în acest corp inert.

Secolul al optsprezecelea cu evenimentele sale sdruncinatoare, trezi iarăș încâtva gustul poetic. După Ronsard, poetul din era renașcerii, putem numără imediat ca regenerator al lirice franceze pe frații Chenier, atât pe Marie Ioseph Chénier, cât și pe nenorocitul sei frate André Chénier, care cădu jefă revoluțiunii murind pe eșafot. Acești doi frați, al căror tată fuse un distins om de litere și consul la Constantinople, iar a căror mamă fuse o greacă,

introduseră din nou spiritul și forma veche greacă în poezia franceză. Mai cu seamă André Chénier în idilele sale *Cerșitorul*, *Libertatea*, *Omul pare a fi premergătorul* lui Victor Hugo și a întregii sale filiațiuni.

Tot atât de mare însemnătate pentru lirica franceză avu și Chateaubriand, tatăl romantismului. Revoluțiunea franceză în care materialismul filosofic atinsese culmea, produse principiile demoralizatoare și fără de lege, cari deveneau desastroase pentru poporul francez, neînfrânat în dorințe. Eră deci natural, că după înfrângerea revoluțiunii să se nască un alt curent, prin care să se deștepte iarăși simțul religios, ca să se restabilească credința surpată și să se vindece dureroasele rane ale poporului. Napoleon însuși a susținut acest curent, iară Chateaubriand răspândi aceste idei prin opera sa remarcabilă *Spiritul creștinismului*, operă care idealizează religiuinea creștinească făcând din ea o *religiune poetică*.

De și acești mari poeți ai secolului al 18-lea tâlcuiseră și răspândiseră limba franceză peste frontierele țării; de și reușiseră să desghețe inimile cuprinse de despotismul vechi, încât sufletul eră încăta preparat pentru ideile înălțătoare de dreptate și egalitate: totuș era unei proaspete și *nouă renasceri* în poezia franceză se poate stabili numai de la începutul secolului al 19-lea, care apărură cu aurora entuziasmului. Tinerimea aprinsă de focul sacru al artei se învățară și pentru poezie dorind să-i recâștige nimbul legendar. Pe orizontul acestui secol apărură doi mari poeți cari erau meniți să redobândească farmecul poeziei franceze.

Acești poeți erau Lamartine și Victor Hugo, cari schimbă cu desevârșire toată direcțiunea lirică. De și erau continuatorii poeziei romantice, totuș puseră o basă nouă în concepțiunea poeziei, introducând sentimentele personale. Poetul se face confidentul cetitorului, căruia îi încredințează dorurile, temerile și suferințele sufletești.

Mai întâiu Lamartine desvoltă în *Meditațiunile* și *Harmoniile* sale, adorațiunea Dumnezeirii și convingerea credinței, — un fel de umanitate generală cu nesfârșite acorde ale sufletului omenesc în legătură cu contemplațiunea naturei. — trecând versul liric în domeniul sentimentelor, Lamartine a fondat astfel școala *poeziei de idei*.

Lui îi urmă Victor Hugo, care de și desvoltând aceeași direcțiune, totuș avu o desevârșită diferență în procedura concepțiunii sale, deoarece ce a fondat o nouă școală și o nouă limbă. Victor Hugo este întemeietorul *poeziei de imagini*.

Influența acestui poet ivit la începutul secolului al 19-lea fu atât de mare, încât se făcū o completă revoluțiune literară; toată tinerimea urmă orbeșce acestei stele scilipitoare, căci Victor Hugo reinstală literatura franceză pe pedestalul ei înalt, punând ordine în caosul răsvrătitelor porniri, propagând *scriptura libertății*.

(Va urmă.)

Maria Baiulescu.

S e a r a.

*S'a stins a cerului lumină ardeătoare,
Și a crângului vioă popor e 'n adormire;
Frunzișul șopotese basme de tubire,
De Feți-frumoși viteji, și rumene fecioare.*

*În vrajă e țesută 'ntreaga mândră fire. —
Visând cu drag a zilei vesele clipite,
Tresar ușor în culburii paseri adormite
Și tot e vis scaldat în dulce fericire.*

*Prin iarbă greeri ușuraticii pe 'ntrecute,
Torc firul vremii 'n veselie și cântare,
Și nici habarul n'au, că vara trece iute.*

*Se 'ngână tulnicul doțos în depărtare,
Precând în riu se scaldă stele miș și sute
Și-n tufe-și cântă mterla ruga de culcare.*

Maria Cioban.

P r o b a.

Precură două săptămâni de când lăsa să se bată o tăbliță de tinichea pe perețele de cătră stradă a modestei mele locuințe.

Eram idealist — aceasta suntușilit a recunoașce acum — când așteptam ca tăblița aceasta să atragă lumea la mine ca magnetul bucățile de fer.

Acum suntuș desilusionat; de două săptămâni nu m'a cercat nime.

Macar cât de bine aranjase eu toate! Pe masa mea de scris, o mulțime de cărți, legate simplu, dar totuș elegant, erau menite să-mi rădă respectul în ochii clienților, de aceea le și postasem în disordine poetică.

Orî în care moment s'ar fi încumetat cineva a intră la mine, m'ar fi aflat aplecat spre o cartegroasă și aș fi fost atât de cufundat în studiere, încât nu l-aș fi observat, numai după ce m'ar fi fost agrăit.

Monotonia nu mi-a plăcut de când suntuș, de aceea ve pot asigură, că următorul vizitator m'ar fi aflat cufundat în scriere. Căci și pentru acest scop aveam eu pregătite toate. Hărtia zăcea întinsă înaintea mea pe masă; la cel mai mic șgomot, ce l-aș fi audit la ușa cancelăriei mele, puteam luă într'o clipă condeul de pe călămarul de bronz, din care evaporase deja mai toată cerneala, de când îl țineam tot deschis.

Ca să fiu pe deplin înțeles, ar fi trebuit să spun încă de la început, că pe susamintita tăbliță de tinichea eră scris cu litere mari, intraurite:

Advocat
Dr. EMIL PRADAN.

Ce nedreptate!

Până ce alți colegi de ai mei nu-ș vedeau capul de lucru, eu, șermanul, eram silit a șede toată ziua la masa mea de scris, urindu-me a așteptă fabulosul porumb fript, care nu voiă nici decum să șboare în gura mea.

În fine, ieri m'a cercat și pe mine cineva. Nu

ca să-și concreadă științei și esperinței mele vre-o afacere delicată, nu nici decât.

Dar să ținem ordine în toate, pentru că : ordo est anima rerum.

Îeri îmi începui des dimineață ocupațiunea de toate zilele ; me postai la masa mea de scris cu paciența unui vânător pasionat, care a dat de urma vreunei fiare. Deosebirea de căpetenie între mine și între vânătorul adus numai pentru asemănare eră, că eu așteptam sosirea clienților cu inima curată și gata de a-i fericii cu oferirea ajutorului meu, până când intențiunea sângeroasă a vânătorului față de ființele pe cari le așteaptă cu acelaș dor și iritațiune, cu care aș primi eu pe orî care dintre preestimații mei clienți, e cu mult mai cunoscută decât să fiu necesitat a o destăinuî.

Așteptaî timp de vre-o oră, inse nime nu se presentă. De aș fi un om cu mai mare vață și influență, de a bună seamă nu mi-aș vedea nici eu capul de lucru ! Dar să lăsăm la o parte lamentările

A-mi acusa soarta n'am nici un motiv, pentru că de și nu me puteam numi nici până ieri chiar nefericit, cu toate că purtarea Laurei față de mine în zilele ultime îmi căuzase multă spargere de cap, totuș me puteam mândri, că mireasa mea, Laura, eră cea mai drăgălașă fată în tot orașul.

Iată aici, pe masa mea de scris, e posa ei. Am destul timp a me delectă în trăsăturile ei încântătoare și a-mi zugrăvi icoana viitorului cu celea mai răpitoare colori de fericire.

Și ieri, cum me uitai îndelungat cu ochii însetați de dor la posa ei, care o primisem din delicata ei mână în seara fericitei mele fidanțări, mi se părû că figura ei voluptuoasă începe a creșce.

Prima dată, încet și nehotărit, începui a luă dimensiuni mai mari capul ei buclat, după aceea se aprinse lumina vieții în ochii ei vorbăreți, fața sa de crin se înroși și luă espresiuine radioasă, pe buzele ei apărû un zimbet fermecător, care me îmbătă de tot.

Începui a-mi perde simțirile, nu șcieam pe ce lume me aflam. Ce se 'ntemplantase cu mine?... Me incercai să me ridic, dar cădui fără putere pe fotelul comod în care ședeam.

Laura într'acestea tot creșcea, și eu vedeam, fără a me putea mișcă satî grăi, cum își desvêlia membrele, unul câte unul, din negura albie de care eră încungiurată, ca și când s'ar întrupă din aceea.

Cu toate că simțiam în tot corpul un fior de tremurare, vedenia aceasta eră de tot fermecătoare, și me răpi într'un fel de transport de fericire, în care uitai de toate neplăcerile pămênțești.

De odată vèdui că mireasa mea se mișcă. Cu o grație nespusă își ridică mâinile și-și rêsfoi pèrul bogat.

O, cât de frumoasă eră Laura mea atunci ! Pe capul ei strălucia o diademă de petrii nestimate, grumazii ei de lebedă și umerii ei de zăpadă erau acoperiți în parte de valuri undulătoare de pèr femeesc, bogat, profumat și negru ca nepètrunca întunecime a nopții adânci.

Acum pași din cadrul ei spre mine... Pasul ei eră ușor și plutitor ca al ingerilor pietăți între nori albi pe icoane sfinte. Mèrsul ei nu l-aș putea aseménă mai nimerit cu nimica, ca cu plutirea acelor ingerași grăsuți și drăgălași. Picioruțele miresei

mele nici nu atingeau padimentul, căci, la cas contrar, ar fi trebuit să aud șgomotul călcăelor sale.

Plutind încet ca un fulg de peană, se lăsă jos înaintea mea... Eu, încântat, voiî să-mi deschid brațele spre a o cuprinde.

Dar Laura își ridică mâna și me amenință în glumă :

— Nu e permis, Emil ! Tu ești sub puterea mea fermecătoare. Astăzi eu dlspun de tine !

Glasul de argint al miresei mele, în fine, îmi dădû în mână firul esplicației. Acum începeam a pricepe starea mea estraordinară și neesplicabilă. Membrele mele erau dară paralizate de puterea vrajului. — Nici nu me mai încercam a le purtă, căci eram sigur că nu voiî reuși.

Laura privi lung și scrutător în fața mea, ca și când ar studiă din trăsăturile aceste secretele inimii mele. Și — lucru de minune — în starea mea neputincioasă nu puteam ascunde nimic. Toate secretele mele, ce le credeam îngropate pe vecie în sufletul meu, se reflectau, în contra voinței mele, pe fața-mi esaltată, precum se reflectează în oglindă chipul unui obiect.

Din norocire, nu aveam ce să tălnuesc înaintea miresei mele. Cu un fel de plăcere satisfăcătoare, lăsai deci să se ivească, ca într'un stereoscop minunat, unul după altul, chipurile secretelor mele...

De odată tresărîi.

Pe fața mea se arătă icoana vie a unui amor uitat de mult, care-l simțisem pentru o fetiță drăgălașă în acei ani ai vieții, când ședeam pe băncile școalei.

Me simțiam, în acel moment, ca acusatul care-ș așteaptă judecata. Dar numai câteva momente-mi ținû starea strimtorată, până când adecă Laura se convinse din șirul icoanelor ce treceau pe dinaintea ochilor ei scrutători, că acest amor a fost numai platonice și nevinovat. În fine, mireasa mea se înveseli, căci se convinse că iubita mea de odinioară e măritată deja de mai mulți ani.

Laura deșertă pe rënd întreagă inima mea de secrete, și începeau deja a se ivi chipurile celui mai ferbinte și mai desinteresat amor ce-l simțiam față de ea.

O, cât de fericit eram în acel moment !

Laura avea ocașiune a se convinge în sfêrșit de sinceritatea amorului meu !

Amicii mei, din cari eram sigur că numai invidia grăeșce, se 'ncercară a-mi piună în cap că Laura și-ar fi esprimit părerea, că eu iubesc mai mult a-veea ei decât pe ea ênsă-ș. Acum, iată în fine, e aici și momentul, în care se va convinge cu ochii ei proprii de amețitoarea adâncime a amorului meu curat !

Dar bucuria mea de odată se schimbă în durere.

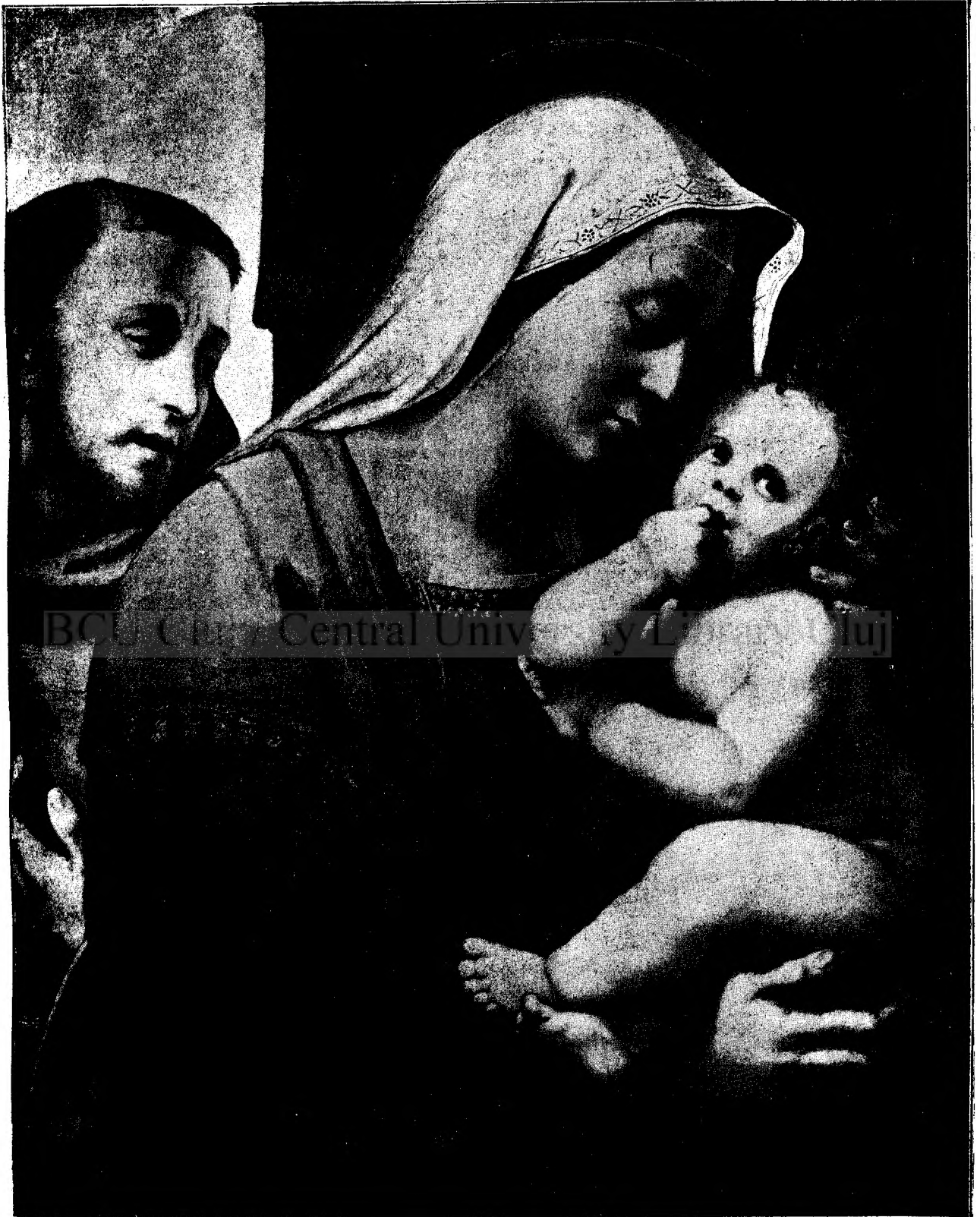
Laura făcû cu mâna o mișcare de-asupra obrazilor mei, ca și când ar șterge ceva, și ivirea icoanelor de pe fața mea de odată încetă.

Eram necăjit peste măsură.

Laura nu va cunoașce deci nici odată amorul meu sincer !

Ce folos de jurămintele mele celea mai desperate, repetate de nenumărate ori, față de absoluta siguranță și puterea doveditoare, lipsită de ori ce îndoială, a acestor icoane trădătoare de secrete !

Îmi ridicai ochii cu un amestec de înfruntare și rugare cătră Laura, voind a o provocă să-și pună

Madonna. (Domenico Beccafinni.)

din noii în acțiune puterea fermecătoare: dar gura mea, cu toate sforțările ce le făceam, nu se deschise.

Dar se părea că Laura a priceput intențiunea mea.

— A fost destul, Emil — îmi zise zimbînd.

Fața sa, care până acum eră radioasă, și pe care se răsfătă espresiunea fericirii neconturbate, începî a se schimbă succesiv. Vedeam cum devin trăsăturile ei din ce în ce mai triste; ochii ei vioi și lucitori până acum, se împainjiniră de o ceață jalnică.

Începeam a me simți neplăcut. Asupra mea, supărarea femeilor frumoase esercează totdeauna efect deprimător; aceasta, precum se vede, formează o parte integrantă a firei mele, căci toate încercările de a me luptă în contra acestei slăbiciuni îmi fure zădarnice.

Înima mi se strînse de durere, când, peste câteva secunde, vedui alunecând pe fața melancolică a Laurei doue șiroaie de lacrimi.

O, cum me ardeau acestea lacrimi.

(Finea va urmă.)

Tit Chitul.

Miezul nopții.

De Dora Duncker.

☉ Căldură dogoritoare fusese toată ziua în oraș. Toți erau molesiți. Numai afacerile cele mai trebuincioase se făceau și aceste mai mult pe jumătate.

Cine putea, potrivă ca să facă din noapte zi; dormia ziua pe căldura cea ardeătoare, ascuns în odăile cele mai întunecoase.

Munca și distracțiile se amănau pentru înainte și la miezul nopții. Atunci mișuă pe strățile iluminate și în parcurile semi-obscurate, în cafenele și berării, dame și domnișoare elegante, tineri scivisiți, ofițeri, străini cari treceau prin oraș pentru a se duce la munți sau la băi, simpli burghezi pe cari căldura zilei îi scosese din obiceiurile lor și-i făcea ca macar odată pe an să facă din noapte zi.

Lămpile electrice aruncau o lumină arginție, de lună.

Se munciă cu zor înainte în noapte.

Pe strădi gramezi de nisip și pietre în dosul cărora luciau din când în când flacări, își făceau frică.

Lucrători aședau lămpi electrice și felinare pentru gaz. Pe strada principală care leagă răsăritul cu apusul într-o linie directă, strălucia în mijlul străzii o lumină roșie aprinsă printre lămpile electrice. Pavagiul dintre șinele tramvaielelor fusese stricat și trebuia reparat pe timpul nopții când circulația e mai slabă.

Tárnăcoape, hârlețe, lopeți și pârghii erau în mișcare. O grămadă de oameni, plini de sudoare și praf, descheiați la piept, lucrau fără răgaz la sfărîmarea pietrelor. Se opriau numai atunci, când la intervale mai mari din ce înaintă noaptea, trecea câte un tramvai, încet, pe liniile slăbite.

Tramvaiele, cele mai multe deschise, erau tixite

de oameni cari plecau din centru spre marginile orașului spre a se răcori în parcuri.

În grupe sau înșirați, unul câte unul stau lucrătorii respirând adânc în scurta pauză, ștergându-ș cu mânilor pline de praf, sudoarea care le șiruia pe obraji. Liniile lungi de praf le rămăneau apoi pe obraji, ca niște sbărcituri.

Cei mai bătrâni priviau posomoriti și nepăsători la mulțimea care, îmbrăcată în haine subțiri elegante, trecea rîdend și vorbind, alții aproape adormiți se înapoiau de la plăceri la odihna de-acasă.

Tinerii inse, fierbiau. Mulți priviau cu ochi plini de invidie, mulți strîngeau pumnii și din buzele multora, buze deasupra cărora de-abia mișcă câte un fir de mustață, ieșiau cuvinte amenințătoare, cari erau inse acoperite de sgomotul roților pe șinele slăbite.

Unul dintre cei mai voinicî lucrători, om ca de vre-o treizeci de ani, poreclit din pricina înălțimei lui, Willi cel lung, privise în cele dintei nopți de lucru, pierdut, înaintea lui.

Avea el altele în capul lui. Ce-i pásă lui de oamenii cari treceau și pe cari nu-i cunoșcea! Nici nu vedea ce se petrece în giurul lui și se opriă din lucru pentru că o făceau și ceilalți.

Ceea ce vedea el, fie la lucru sau în puținele ore de odihnă, deștept sau în somnu-i sbuciumat, eră o femeie — femeia lui!

Femeia lui, frumoasă, blondă, mlădioasă, cu ochii vii și vocea dulce, femeia lui care-l părăsise într-o noapte de iarnă tot atât de friguroasă precum eră de fierbinte această noapte de iulie. Plecase cu un domnișor din aceia, fără conștiință, fără scruple, cari întind mâna și ia ce le place pentru a arunca apoi obiectul dorit la o parte, după ce s'au săturat.

Cu unul ca acesta care stă în banca dintei, aproape de vizitiul vagonului, care se apropie legănându-se pe șine.

Uite l, scivisit și parfumat, cu mustața răsucită și cu gulerul de un cot. Și la unul ca acesta se uitase Lena lui!...

Willi strînse cu putere târnăcopul în mână. Apoi scupă cu scârbă.

Cu unul ca acesta, care o gustase după cum își gustă trufele, pastetele și stridiile și care o aruncase apoi la o parte, ca restul prețiosului se prânz.

Și cu toate acestea-l iubise ea pe Willi al ei și trei ani fusese soarele vieții lui.

Vagonul trecuse. Mânia lui se potoli. Sângele nu-i mai flerbea. Obosit și nepăsător își luă târnăcopul. Privirea-i se întoarse spre casa de peste drum în turnul căreia eră un ceasornic. Eră tocmai miezul nopții. Vagonul avea o lumină verde.

În noaptea următoare când se apropie vagonul cu verde, Willi se aședă tocmai lângă șine.

Poate că parfumatul va trece iar. Sînt și printre haimanalele astea de noapte unii cu obiceiuri. Apoi nici nu-i atât de târziu, e de-abia miezul nopții.

Probabil că parfumatul nici nu se duce acasă. Poate că are și el în cartierul elegant pe cineva ca Lena lui, pe-o femeie sau fată drăguță căreia i-a mobilat o casă și a întolit-o și care-l așteaptă acum. Ptiu drace, ce murdară e lumea!

Vagonul se apropie clătîndu-se. Unul din lucrători duce calul de căpăstru, atât de reu e astăzi drumul dintre șine.

Willi privește. Intr'adevăr, iată-l iar pe sclivisitul cu gulerul înalt și mustața răsucită și lângă el, îmbrăcată într'o rochie albă și străvedie — o femeie blondă. Nu-i poate vedea fața, căci ea e întoarsă către însoțitorul ei.

Willi se apleacă înainte până aproape de vizitiu.

Ea nu se mișcă. Pe Willi par că-l stringe cineva de gât. Picături de sudoare îi ies pe frunte.

De odată o sdruncinătură a vagonului. Femeia blondă se agită speriată de brațul însoțitorului ei. Când vagonul pornește iarăși, femeia ride.

Willi privește lung în urma vagonului, par că ar fi vrut să-l oprească și să-l sfărâme cu privirea lui.

În noaptea următoare ceasornicul din turn a rată 12.

Vagonul cu verde a întârziat puțin. Willi așteaptă. Dacă și astă seară se înapoiază de la vre-o petrecere pentru... Willi abia putu înghiți, atât de repede și neregulat circulă sângele în vinele lui.

Acum — ceilalți lucrători se dau la o parte. El rămâne îndărătnic și mâniaș pe loc, până ce calul îl împinge cu capul la o parte. Cu târnăcopul pe umăr nu se clintește. Un moment i se pune ca o ceață de sânge pe ochi. Își freacă ochii cu dosul palmei lui murdare. Acum vede limpede.

Nici o îndoială. Femeia de lângă domnișorul acela, femeia cea blondă e nevasta lui, Lena lui!... Mai rumenă și mai drăguță, ca întotdeauna.

Din gâtleejul lui Willi iese un sunet nearticulat. Vagonul trece încet. Acum s'a oprit. Calul a intrat cu piciorul într'o groapă din care ese cu greutate. Willi merge câțva în rënd cu vagonul. O face în mod mecanic. Nu mai știe ce vrea. Acum se oprește tremurând ca și calul. Voește să o strige pe nume, dar nu poate scoate nici un sunet. Numai ochii lui vorbesc sălbatec și îngrozitor.

Fără să știe nimic tovarășul lui, îl atinge. Simte fierul rece al târnăcopului pe frunte. Acum știe ce vrea și ce trebuie să facă. Ridică târnăcopul. Nu poate greși, femeia e numai la o depărtare de un cot. Ea se apropie de însoțitorul ei schimbând cu el priviri aprinse.

Lui Willi i se făcù scârbă. „Târfă!” scrâșni el și aruncă târnăcopul.

Calul a eșit din groapă. Vagonul alunecă înainte pe șine spre locuri de plăcere unde aleargă și acești doi.

Willi scuipe cât poate în urma vagonului. Apoi își ia târnăcopul de jos, îl freacă cu mâneca cămeșii par că ar vrea să-i șteargă o pată care eră cât p'aci să cadă pe el, apoi lucrează vârtos înainte.

București 1902.

Tradus de:

Lia Măgură.

Cugetări.

Principiul varietății e prima piatră-a temeliei,
Căci numai din varietate reese opera-armoniei.

Când în prezent privim trecutul!

Și trist citim în viitor,

Nu e mai vie moarte 'n viață

Și pentru moarte mai mult dor —

N. Radulescu-Niger.

Colinda lui George Tinerel.

(Petru Nica, bărbat în vârstă. Vețel.)

Nainte de curți,
Nafară de porți
Născut-o, crescut-o
Verde-un vișinior,
Galbin păltinior,
Sus frunză măruntă,
Gios dumbra rotundă.
Da la dumbra lui
Și su (b) frunza lui
Cine se-adumbrește?
De se hodginește?
— George-l tinerel,
Voinic gingășel
C'o cujmă de miel,
Miel prea sugurel.*
Cine mi-l privește,
De se hodginește?
— Năltatu 'mpărat.
Din grai și-mi grăiește:
— George Tinerel,
Voinic gingășel,
C'o cujmă de miel,
Miel prea sugurel,
Cân (d) ti-i boteză
Și ti-i cunună,
Io te-oî boteză,
Și te-oî cunună.

George-l tinerel,
Voinic gingășel,
C'o cujmă de miel,
Miel prea sugurel
Din grai și-mi grăiește:
Năltate 'mpărat
Fii mai iertător
Și cuvântător!
Io m'am botezat
Și m'am cununat! —
Năltatu 'mpărat
Din grai și-mi grăiește:
— George-l tinerel,
Voinic gingășel,
C'o cujmă de miel,
Miel prea sugurel,
Haide să schimbăm
Giupăneșele;
Că io ti-oî mai da
Buți cu bani mărunți,
Sute de florinți,
Galbin dăbruzei.

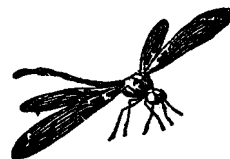
George-l tinerel,
Voinic gingășel,
C'o cujmă de miel,
Miel prea sugurel
Din grai și-mi grăiește:
Năltate 'mpărate,
Fii mai iertător
Și cuvântător.
— Ba io n'oî schimbă
Giupăneșele,
Că și io-iu davea
Buți cu bani mărunți,
Sute de florinți,
Galbin dăbruzei,
Mai albi ca ai tei.

Și te veseleşce
George-l tinerel. etc.

Culese de

E. V. Degan.

* Sugător.

Noapte de An-Noū.

Se implinise o lună de când stam în sanatoriul N... din Germania.

Departate de ori ce oraș, în mijlocul unei câmpii triste, presărate ici și colo cu pădure, n'auziam din camera mea decât lătratul cobitor al unui câne.

De ce urlă cânele acesta mereu, nu pot spune.

În seara Anului-Noū, am întârziat în salonul de petreceri al sanatoriului mai mult ca de obicei. Contesa a cântat la clavier, baronul a stat rigid pe fotoliu privind-și unghiile.

Acest baron eră de o eleganță rară și ținea la etichetă grozav. Când oaspeții veniaū la masă, întâi îl salutaū pe el, făcându-i o mică reverență, pe urmă se aședaū în locuri. După masă baronul jucă biliard singur câte trei ore. Vorbiă puțin și cu emfasă. Eră ca să zic așa poleiala sanatoriului. „Avem și un baron și o contesă“, îmi spunea când am sosit acolo, proprietarul.

„Am avut și 2 prinți ruși și un marchiz spaniol; dar s'au făcut bine și au plecat.“

Pe la 11, m'am suit sus, în camera mea și m'am culcat.

În salonul de alături zăcea un tinăr tuberculos și se credea că nu mai scapă.

Când am stins lampa, am aușit gemetele lui, apoi lătratul sinistru al cânelui din pădure. M'a impresionat adânc.

Vântul bătea în fereastră. M'am uitat spre geam. Câțiva pomi priviaū posomorți și negri la mine; la rădăcina lor eră întins un cearșaf de zăpadă.

Apoi prin coridor am aușit din ce în ce pași de oameni cari veniaū și plecaū. Cânele urlă îngrozitor!

Un glas de preot catolic m'a isbit urechile:

— Pater noster!...

Ce e asta? M'—am zis atunci.

Glasul continuă subțire:

— Sanctificetur nomen tuum!

— A murit vecinul!

— Fiat voluntas tua!

— Asta e cântecul de mort al preotului...

— ...sicut in terra!...

— Sermanul băiat! Frunză ofilită!

— Amen!

— S'a dus!

Cânele acum lătră încontinuu. Eră o simfonie mortuară! Pentru el cobise bestia!

M'am cutremurat de groază și... m'am deșteptat...

Se lumină de ziuă.

Alături liniște.

M'am îmbrăcat iute și am eșit în coridor.

Am pus urechea la gaura uși vecinului. N'am aușit decât o tuse ușoară și sgomotul ce-l făcea el mișcându-se în pat.

O servitoare, blondă, foarte frumoasă, trecu pe lângă mine cu o tavă cu ceșci în mână.

— Morgen! Așă de dimineață te-ai sculat?

— Da.

Și după ce făcu câțiva pași:

— Ich gratuliere!

— De ce?

— Anul-Noū!

— Ah! da! Mulțumesc.

Când începi anul într'un spital, ți se pare cūdat să te felicite cineva.

După un minut, trecu fata care mătură prin odaī:

— Morgen! Ich gratuliere!

— Mulțumesc!

— Așă de dimineață?

— Vreaū să încep anul bine.

— Ha! ha! ha!

D'abiă se depărtă, și trecu portarul:

— Ich gratuliere, mein Herr!

— Mulțumesc!

— Aveți cincī scrisori, o telegramă, patru cărți poștale și... un mandat poștal...

— Ce sumă?

— Nu m'am uitat...

— Bun, bun...

— Să vi le aduc sus?

— Nu, nu! Viū eū la dta...

— Me complimentezi...

— Mulțumesc.

Eram cu papucii în picioare și aș fi vrut tare mult să-mi aducă ghetete în odaie.

Sooborii o scară care da spre cabina unde un om de serviciu curăță hainele, încălțăminte.

Me uitai pe o găurică în cabină și ce vedui?

Baronul îmbrăcat cu un șorț albastru, îmi lustruă ghetete...

Pe lângă el vr'o trei-zeci de părechī așteptaū să fie curățite...

M'am retras plin de mirare.

Am înțeles atunci ce fel de baron eră ăsta...

D. Teleor.

A. D. Xenopol.

— La portretul din nr. acesta.—

Istoriografia noastră în timpul din urmă a luat un avânt frumos. Acesta se datoreșce Academiei Române, care, prin colecțiunile de documente ce a publicat, a deschis calea cercetărilor mai profunde. Astfel s'a produs o mulțime de studii, monografii și alte lucrări.

Printre cei ce au avut succesul cel mai mare pe terenul istoriografiei române moderne, ocupă un loc de frunte bărbatul al cărui portret ilustrează pagina primă a revistei noastre.

Numele seū este cunoscut nu numai la noi Români, ci și în străinătate, căci activitatea-i prodigioasă l-a atras atențiunea tuturor cercurilor unde se discută știința.

Opera sa de căpetenie este „Istoria Românilor“, prima lucrare sistematică mai mare în felul acesta la noi Români, care l-a afirmat poziția de istoriograf român și pentru care Academia Română s'a creșut datoare a-l alege membru.

Din mulțimea de lucrări ce a publicat, mai relevăm aici scrierea sa cea mai nouă „Domnia lui Cuza Vodă” apărută în luna trecută.

Di *Alexandru Dimitrie Xenopol* s'a născut la 23 martie 1847 în Iași, din părinți români. S'a început studiile sub conducerea părintelui său, care a fost directorul penitenciarului central de acolo, un om de cultură superioară. În etate de 9 ani a fost plasat într'un pensionat grec, ținut de C. Athanasiade, ultima din școalele grecești carea mai remas în Moldova, ca o amintire a epocii fanariote. Tot în Iași își urmă apoi studiile primare, liceale și la 1867 făcū bacalaureatul.

În acelaș an s'a dus la Berlin, unde a studiat timp de patru ani, obținēnd titlul de doctor în drept și în filosofie (specialitatea istorică.)

Întorcēndu-se în patrie, a intrat în magistratură și a înaintat până la funcțiunea de procuror de secțiune la curtea de apel din Iași. În 1878 s'a retras, începēnd a practică advocatura. La 1883 a concurs pentru catedra de profesor al istoriei române la universitatea din Iași, post ce ocupă și astăzi. La 1898 a fost ales rector la acea universitate.

Activitatea sa literară a produs o întreagă bibliotecă. A scris mai bine de 40 de diverse lucrări în româneșce, în franțuzeșce 33, în limba latină 1, în limba germană 1.

Da la activitatea sa istoriografia română așteaptă încă multe lucrări.

Anul Nou în Japonia.

Cu adevērat că, vēdēnd serbările de anul nou în Japonia, și mai ales în Yokohama și în nemărginitul Tokio, nimeni n'ar putea crede că solemnitatea aceasta datează de curēnd; așa de spontanē, de unanim, de splendid se celebrează, încat nu e o altă țară în care să fie în așa de mare onoare. Funcțiunile solemne ale lui Mikado, primirile la Curte ale diplomaților și ale ofițerilor de marină streină, revistele militare, sūnt lucruri cu mult mai puțin frumoase decât serbarea Anului nou care primeșce tributul superb al frunzelor, al florilor, al arcurilor de triumf, al danțului, al spectacolelor de ori-ce fel, cari invită sufletul la serbare, precum în serbare se află toată Japonia. Și cu adevērat că nimēnui mai bine și cu mai mare dreptate decât Japonezului nu se poate aplică pe „*semelin anno licet insanire*”. Dar ve asigur că în ziua aceea cuvēntul latinesc se traduce în practică, cum nu se poate mai bine. Haina nouă e la favoare; un individ în haină veche nu se întelneșce pe stradă la anul nou să dai multul cu multul. Și hainei noue îi ține tovarășie o curățenie ne mai pomenită, japonezul fie și în zdrențe și e tot curat; ca model de curățenie e în totdeauna căsuța săracului și *sampanul* (un fel de barcă) a pescarului. Se laudă foarte mult curățenia olandezului, dar în privința asta japonezul nu-i cedează în nimic. Cătă deosebire între el și veenul său Chinez care e murdar! Cultul curățeniei în Japonia e foarte mare. Poporul japonez are obiceiul să se îmbăeze pe toată ziua.

Am vēdūt în Japonia un an-nou și-mi aduc aminte de el ca de una din cele mai frumoase amintiri din călătorile mele și d'aceea-mi amintesc

cu plăcere în totdeauna de dēnsul. Eră o zi de răi, una din acele zile pe care o poate invidiă cea mai frumoasă grădină din Europa. Sub o boltă curată de cer azuriu se răspândiă o panoramă din cele mai încântătoare, și un soare superb, biruitor al rigorilor iernei, o câmpie frumoasă cu miș de culori, o mare limpede și liniștită, oglindă a unui țerm pitoresc, umplea lumea de poesie și admirațiune.

Stradele orașelor, ulițele satelor, sūnt într'un festival continuū: din toate părțile embleme de serbătoare, flori, bandiere, jocuri, femei; în toate părțile o bucurie de invidiat și miș de alte lucruri frumoase pe cari dacă ar trebui să le descrii ar trebui un volum. Și apoi ca să dai o idee de acel spectacol așa de pitoresc și variat, pe care-l oferă în mijlocul atâtor lucruri personale ca costumele lor cu culori vii artistic dispuse, trebuie penelul, iar nu condeul.

Nu mai bazarul, unul din lucrurile cele mai interesante din lume, ar merită mai mult decât o corespondență; și mai mult ar reclamă-o serbarea unei nopți iluminate de miș și miș de lampioane colorate și dispuse așa încat ți se par suspendate în aer. Malurile canalurilor, parapetele punților, strălucesc de lumină, pe când bărcile luminate de serbătoare, despică unda liniștită în mijlocule cântecelor de femei.

În mijlocul unei asemenea frumuseți și a unei așa de splendide armonii a naturii e ceva ciudat să veți pe bieții funcționari ai guvernului obligați în vizitele oficiale, să-și sacrifice frumoasele lor costume *fracului* și *clacului*.

E o adevērată cruzime această impunere a modei europene.

Inse japonezii sūnt persoane de spirit și își fac caricaturile în frac și clac și evantaliile lor sūnt pline de asemenea caricaturi.

Ion Mândru.

Să ne eurățim limba.

— Rubrică permanentă. —

De multe ori auți poporul nostru întrebuintând cuvēntul: pipērat.

În cele mai multe părți cuvēntul acesta se întrebuintează, de oare-ce când este în mănecare ori piper ori piparcă (ardeiū) Românul zice: pipărat, fără ca să înțelegi de ce e vorba: de piper ori de piparcă.

După mine, în cazul prim, corect ar fi: pipērat; iar în al doilea pipărcat.

Ioșif Stanea.

H a z.

— Dșoară, te poți decide ca să împarți cu mine bucuriile și suferințele?

— Da, dacă-mi garantezi, că bucuriile vor fi totdeauna de partea mea!

— Dragă bărbățele, trebuie să-ți cumperi un joben nou.

— Ei pentru ce? N'am nevoie!

— Ba ai nevoie. Eū deja mi-am ales pālăria care se va potrivi cu jobenul.

LITERATURĂ.

A fost odată. Poveste în versuri. Un frumos volum de poetul St. O. Iosif, a apărut în editura librăriei C. Sfetea în București. Subiectul acestei povești, precum ne spune autorul la fine, e luat din „Legendele sau Basmele Românilor“ de P. Ispirescu și anume din povestea „George cel viteaz“. Versurile frumoase dau subiectului popular un colorit foarte drăgălaș și totodată ne prezintă lira autorului în o formă nouă. De sigur publicul, care a primit cu atâta plăcere lucrările de până acum ale poetului nostru ardelean, va întâmpina cu aceeași dragoste și noul său volum. Prețul 1 leu și 50 bani.

Istoria României de la fondarea Daciei. Premiul *Princesa Alina Știrbei* se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 a Academiei Române pentru cea mai bună scriere în limba română despre: „Istoria României de la fundarea Daciei până la finele secolului XIX, pentru usul și întărirea simțimintelor patriotice ale tuturor cetățenilor“. În această istorie trebuie să reiasă firul conducător al desvoltării statului român, greutățile ce poporul a avut de învins, suferințele ce a îndurat, efectele infricoșate ale dominațiilor străine, luptele ce el a purtat pentru a susține naționalitatea sa neatinsă, redeschetarea neamului românesc dovedită prin luptele eroice interne și externe susținute mai ales de la începutul secolului, — înecunată prin independența redobândită și regatul înălțat de virtutea românească însăși, — asigurată pentru vecie, precum va da Dumnezeu, prin succesele și progresele ce poporul va desevăși neîncetat“. (Din actul de donațiune.) Premiul este de 8.500 lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuelile de tipărirea scrierii (de minimum 30 coale de tipar garmond) în 1000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei. — Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la 1 septembrie 1905.

Cărți nouă. *Difteria paserilor*, un studiu asupra acestei epidemii, de I. St. Furtună, inspector general al serviciului sanitar din România și Ed. Burri, medic veterinar în Drohoi. — *Din viața mea de medic*, de D. Teleor, București. — *Naționalizarea meseriilor*, studiu economic, de A. C. Cuza, Iași.

Memorii. Societatea agrară a marilor proprietari din România a publicat la București: *Memoriul asupra rezoluțiilor luate de primul congres agricol în România, ținut în capitală în zilele de 15 și 16 decembrie 1902.*

Foaie socialistă românească. În luna lui februarie va apărea în Timișoara în limba română o foaie socialistă. Titlul foii va fi: „Înainte!“ Responsabil pentru redacțiune un domn care se numește Horacek.

Calicul, revista umoristică și satirică din Sibiu, a reapărut la anul nou cu obiceiurile sale figur.

TEATRU.

Teatru în Sighișoara. Inteligența română din Sighișoara a dat în duminică trecută o serată teatrală în sala „Gewerbeverein“, cu următoarea programă: 1. „Rugămintea cea din urmă“, poezie de George Coșbuc, decl. de Ioan Dima, învățător. 2.

„Mama Anghelușă“, monolog de V. Alecsandri. 3. „Gărgăunul dragostei“, piesă teatrală de Iosif Vulcan. 4. „Surugiul“, monolog de V. Alecsandri, predat de dl Pompiliu Constantin.

Concert și reprezentație teatrală în Brașov. Societatea sodalilor români „Lumina“ din Brașov a aranjat a doua zi de Crăciun concert și reprezentație teatrală în sala otelului „Orient“. S'au cântat diverse coruri dirijate de dl învățător N. Oancea. Apoi s'au jucat piesele: „Pentru ochii lumii“ comedie în 2 acte de Labiche, localisată de Gill; „Biletul de tramvai“ comedie într'un act de Gr. Mărunțeanu. În urmă a fost dans.

Serată teatrală în Brad. Meseriașii români din Brad au dat a doua zi de Crăciun o serată teatrală. S'au jucat: „Biletul de tramvai“ de Gr. Mărunțeanu, „Șoldan viteazul“ de Alecsandri; „Arvinte și Pepelea“ tot de Alecsandri.

Reprezentație teatrală în Tohanul vechiu. Inteligența română din Tohanul vechiu a arangeat a doua zi de Crăciun reprezentație teatrală în localul comerciantului H. Ungur. Înteu s'a declamat a necdota „Țiganul la vânat“ de T. Speranța; apoi s'a jucat „Petulantul“ comedie în 5 acte de August Kotzebue, tradusă de I. St. Șuluțiu. După reprezentație a urmat dans.

Concert și teatru în Satu-mic. Reuniunea română de cânt și musică din Satu-mic lângă Lugoj a aranjat la 1/14 ianuarie concert, în care s'au cântat mai cu seamă compoziții de Vidu. S'au jucat monologul „Vlăduțul mamei“ de Lupescu și „Otrava de hârciog“ de Ant. Pop.

Reprezentație teatrală în Șoimuș. Școlarii din Șoimuș au dat în ziua de Crăciun o reprezentație teatrală. S'au jucat piesele: „Resplata păcatului“ piesă de Crăciun în 3 acte, prelucrată după A. Oppitz de Ioan Baği; „Coroana Moldovei“ vodvil într'un act de V. Alecsandri.

Concert și teatru în Bod. Corul plugarilor români din Bod va da luni în 6/19 ianuarie concert și reprezentație teatrală. Programa: 1. „L-ai făcut de ris săracul“, poezie de Th. D. Speranța. 2. „Herșcu Boccegiul“, cântecel comic de V. Alecsandri. 3. Un solo de sopran ***. 4. „Otrava de hârciog“, comedie de A. Pop După reprezentație joc.

Concert și teatru la Arad. Secția meseriașilor a Asociațiunii naționale din Arad a aranjat în seara de anul nou concert și reprezentație teatrală. Programa: „Noaptea de sfântul George“ vodvil în 2 acte de Theodor Alexi, musica de Nic. Ștefu. Coruri mixte de Humpel, Musicescu și Soloveanu.

Teatru în Ilia-Murășană. Mai mulți învățători din tractul Ilia-Murășană au aranjat o serată teatrală împreună cu dans a treia zi de Crăciun, în sala de la otelul „La vânător“, în Ilia-murășană. Programul: „La isvor“, solo, dsoara Aurora Goț; „Despot-Vodă“, dialog; „Cinel-Cinel“, vodvil într'un act cu cântece, de V. Alexandri; „L-ai făcut de ris săracul“, anecdotă populară de Th. Speranța, declamată de dl Georgiu Socaci. În urmă dans.

Reprezentație teatrală în Maier. Inteligența română din comuna Maier comitatul Bistrița-Năsăud a aranjat în seara de anul nou o reprezentație teatrală jucându-se piesa „Mireasă pentru mireasă“ comedie în 3 acte de Iosif Vulcan. După teatru dans.

Concert și teatru în Brașovul vechiu. Corul bisericeii gr. or. române din Brașovul-vechiu va da

în ziua de Bobotează o reprezentație musicală-teatrală. Se vor cânta și declamă diferite piese; apoi se va jucă comedia „Un leu și un zlot“ localisată de D. R. Rosetti. În fine dans.

Reprezentăție teatrală în Chișfalău. A treia zi de Crăciun s'a dat în Chișfalău o reprezentație teatrală jucându-se comedia „Treii doctori“ localisată de dna Virginia Vlaicu.

Concert și teatru în Marcoveș. Reuniunea română de cântări din Marcoveș va aranjă la Bobotează un concert popular; apoi va reprezenta piesa teatrală „Doi prinși în cursă“ de I. Em. Borlovan și monologul „Barbu lăutarul“. În fine dans.

Serată teatrală în Purcăreni. Inteligența română din Purcăreni a dat în seara de anul nou o serată teatrală, cu cântări și declamațiuni. În urmă s'a jucat „Vlăduțul mamii“ comedie de Lupescu. În fine dans.

MUSICĂ.

Baritonul Popovici la regina României. Vine-rea trecută a fost în apartamentele reginei României o audițiune musicală, la care s'a invitat și distinsul bariton dl D. Popovici. Artistul a cântat câteva bucăți cu o rară măiestrie. Suverana l-a felicitat călduros.

Concert în Caransebeș. Societatea română de cântări și musică din Caransebeș a dat în ajunul anului un concert. Programa: 1. Adam: Ouvertură la opera „Si j'étais roi“; orchestră franceză. 2. Vidu: „Răsunetul Ardealului“, cor mixt. 3. Adam: „Juni-mea parisiană“, cor mixt. 4. Musicescu: „Fiii României“, cor mixt. 5. Donizetti: Arie mare din opera „Lucrezia Borgia“, cântată de dna Lucia Barbu, cu acompaniament de pian. 6. Petrella: „Târgul din Pompei“, din opera „Jone“, cor mixt cu acompaniament de pian și de orchestră. Joc.

Concert în Bistrița. Tinerimea română din Bistrița a dat în ajunul anului nou un concert. Programa: 1. a, Th. Balmez „În ochii-i este răul“, b, T. Georgescu „Rodica“, solo de voce esec. de dsoara Veturia Petranu cu acomp. la pian de dsoara Emilia Cuteanu. 2. V. Alecsandri „Mama Anghelușă“, monolog, predat de dsoara Elena Domide. 3. G. Dinicu „Buciumul Carpaților“, potpouri național, executat la pian de dsoara Emilia Cuteanu. 4. G. Coșbuc „La oglindă“, monolog, predat de dsoara Viorica Pop. 5. a, R. van Saanen „Doina codrului“, b, I. Mureșianu „Ciobanul din Ardeal“, cuvintele de Iosif Vulcan, solo de voce esec. de dl dr. Iulian Pop cu acomp. la pian de dsoara Veturia Petranu. 6. Mazas: Duet de violină, executat de dnii Leonida Domide și Aurel Iuga. 7. Salutul Anului-Noū. Dens.

PICTURĂ.

Expoziție de tablouri la București. Pictorul *Verona*, cunoscut în cercurile artistice bucureștene, cât și marelui public prin expoziția din anul trecut, a espus în una din sălile palatului Ateneului Român peste 40 tablouri noue. Expoziția, care se prezintă în condițiuni escelente, a fost deschisă duminică în prezența unei mari mulțimi de artiști și admiratori.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Alegere de episcop la Arad. Consistoriul gr. or. român din Arad și din Oradea mare au ținut luna trecută ședință în care au fixat terminul noiei alegeri de episcop la Arad și anume ziua de 30 ianuarie v. (12 februarie n.), serbătoarea Treii Erarchi.

Instalarea noului protopop gr. c. în Sibiu, a dlui Nicolaū Togan, s'a făcut în ziua de Crăciun. Actul instalării a fost indeplinit prin Rds. dn canonic dr. Vasile Hossu, în prezența unui mare număr de credincioși.

Ajutor de stat pentru preoțimea din archidiececa Blașului. „Unirea“ scrie, că la consistoriul din Blaș a sosit lista preoților din archidiececă cari sunt împărțâșiți din ajutorul de stat pe anul 1902. Suma ce s'a distribuit e de 109.192 cor., mai mult cu 10 mii cor. decât în anul trecut. Ministrul dispune, ca împărțirea njutoarelor să se facă în timpul cel mai scurt.

Un dar frumos. Dl dr. *Petru Corneanu*, avocat în Oravița-montană, vindecându-se din suferințele cauzate prin atentatul unui scelerat sevêșit asupra dsale, a dăruit bisericeii gr. or. române din Oravița-montană o mie de coroane.

Doctoratul la universitatea din București. Dl Spiru Haret, ministru de culte al României, a admis în principiu introducerea doctoratului în drept la universitatea din București. În scopul acesta a numit o comisiune de profesori la acea facultate, ca să studieze chestiunea și să prezinte un program.

O bucurie de Crăciun. Frații noștri din Brad au avut Crăciun vesel. Zilele acestea s'a terminat pertractarea lăsamântului fericitului Teodor Pop din Baia-de-Criș și gimnasiul românesc de acolo a intrat ca erede testamentar în proprietatea celei mai mari părți din averea rămasă după Teodor Pop. Administrația gimnasiului a luat zilele acestea în primire suma de bani rămasă gimnasiului.

G E E N O U ?

Hymen. Dl dr. *George Drimba* candidat de avocat s'a logodit cu dsoara *Lenița Cernea* în Făgăraș. — Dl *Valeriu Chevereșian*, comerciant în Valea-mare, s'a logodit cu dsoara *Marioara Stosiți* în Vermeș. — D *Timoteiu Popovici* și dsoara *Victoria Joandrea* s'au cununat la Sibiu în sâmbăta trecută. — Dl *Victor Pașca*, absolvent de teologie și dsoara *Aurelia Pop* se vor cunună la Zlatna, în 25 ianuarie, în biserica gr. cat. — Dl *Ioan Ivan*, notar în Gurariului, s'a cununat a doua zi de Crăciun cu veduva dna *Neaga V. Iosof*. — Dl dr. *Nicolae Ionescu*, avocat în Caransebeș, s'a cununat în ziua de Crăciun în biserica Sf. Treimi de pe Tocile, Brașov, cu dsoara *Maria V. Sfetea*, profesoară la preparandia de fete de stat din Cluș. — Dl *Cornel Lazar*, comptabil la consistoriul din Arad și administratorul tipografiei diecesane, s'a logodit cu dra *Constanța Mihulin* din Boros-Sebeș. — Dl *Ștefan Cărăbaș*, notar comunal în Herendeșci, s'a logodit cu dsoara *Elena Fekete* din Honoriș.

Știre personală. Dl dr. *Octavian Cotușiu* din comitatul Sătmar a fost ales medic în Cacova lângă Oravița.

Album de cusături, brodării și țesături românești.
În ședința plenară din vara trecută a secțiunilor Asociațiunii din Sibiiu, la propunerea secțiunii istorice, s'a luat hotărârea să se publice un album al portului popular românesc din toate părțile. Nu șcim dacă ideea aceasta se va traduce oare-când în realitate, căci la noi se fac multe propuneri, dar toate se izbesc de indiferentismul publicului. De aceea cu îndoită bucurie salutăm întreprinderea pornită de curând la Sibiiu, care vrea să publice un album de cusături, brodării și țesături românești. În fruntea acestei întreprinderi se află dl profesor Dimitrie Comșa, care — ajutat de un comitet de dame — lucrează cu zel neobosit ca albumul să fie cât de frumos și complet. Albumul acesta are să fie o adevărată podoabă a caselor românești. Trebuie dar să credem că publicul nostru îi va da tot sprijinul.

Carneval. În *Hunedoara* Reuniunea femeilor române va aranjă la 11/24 ianuarie petrecere cu dans în sala otelului Rimbaș. — *La Brad* Reuniunea femeilor române a dat a doua zi de Crăciun un bal.

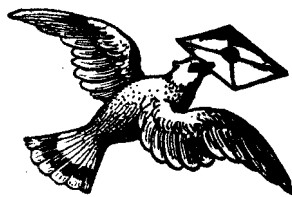
Rescumpărare de felicitări. Dl Dimitrie Bar-doși, pr. locotenent în regimentul de infanterie nr. 37 staționat în Oradea-mare, a dăruit 3 coroane Societății pentru fond de teatru român, drept rescumpărare de felicitări la anul nou.

Avansări în armata comună. Pe ziua de 1 ianuarie s'a făcut avansările în rezerva armatei comune. Între cei avansați la infanterie sunt: Gabriel Simon reg. 62, Ioan Biuleiu 81, George Tiffa 62, Stefan Mezei 82, Roman Lucerna 62, Sebastian Stoica 64, George Telescu 51, Emil Banciu 50, George Demeter 63, Vasile Varga 63. În artilerie: Dr. Sextil Pușcariu reg. 34 de div., Virgil Olariu 36, Ioan Comanici 34, Traian Mihaiu 36. — Cadeți aspiranți de ofițeri în infanterie: George Preda 2, Anton Petric 2, Zenovie Gheaja 31, Ioan Balint 64, Ariene Mureșianu 31, Mateiu Sirlincianu 62, Nicolae Căldărea 31. La vânători: Victor Constantinescu bat. 28 de vânat. — Următorii subofițeri în rezervă din infanterie și vânători au fost avansați cadeți în rezervă: Nicolae Tamaș 31, Vasile Preșmereanu 64, Iosif Maiorescu 63, Ilie Beleuța 31, Vas. Sălăgianu 50, Adam Damian 63, Vasile Magda 2, Nerva Oncu 51, Iulian Brașoveanu 51, George Voina 50. În cavalerie: Caiu Pop la reg. 1 de husari. — În artilerie: Remus Cosma 36.

Schimbare la filiala „Albinei“ în Brașov. Dl N. Petra-Petrescu, dirigentul filialei „Albinei“ în Brașov, retragându-se la finea anului în pensie, dirigent nou a fost ales dl dr. Nicolae Vecerdea, care ș-a ocupat postul în 1 ianuarie an. c.

Au murit: *Grigoriu Scridon*, asesor la sedria orfanală din Bistrița, în Feldru, la 27 decembrie, în etate de 30 ani; — dr. *Alexandru N. Vitzu*, profesor de fiziologie generală la universitatea din București, membru al Academiei Române, autorul mai multor lucrări de știință, la București, în ziua de Crăciun, în etate de 50 de ani; — drd. *Aurel Petrovici*, candidat de avocat, în Pilul-mare, Arad, la 27 decembrie, în etate de 23 ani.

Poșta redacției.

La începutul anului trimitem sincere mulțumiri tuturor care ne-au felicitat de anul nou. Numărul cel mare de felicitări ne spune că și la noi începe a se forma un strat social, care se va interesa de progresul literaturii noastre. Credința aceasta ne inspiră mângăiere și ne dă curajiu a merge înainte. La

mulți ani!

Bujor. Sunt niște încercări primitive. Adum caută-ți de studii.

Rebeag. Mulțumiri. O rezervăm pentru timpul absenței noastre.

Călimdarul săptămânei.

Dom. înaintea de Nașc. Domn. Ev. dela Mat. c 1, gl. 9.			
Diua sapt.		Călimdarul vechiu	Călimd. nou
Duminică	5	Teopant și Teona	18 Prisca
Luni	6	(?) Botezul Dni	19 Sara
Marti	7	† Ioan Botez.	20 Fab. și Seb.
Mercuri	8	George	21 Agnes
Joi	9	M. Poliecut	22 Vincetine
Vineri	10	P. Grigorie	23 Log. Mariei
Sămbătă	11	C. Teodosie	24 Timoteleiu

Avis abonaților.

Încehându-se anul 1902, rugăm pe toți cei ce doresc să aboneze revista noastră „Familia“ în anul curent, să răspundă costul de abonament și anume: pe un an 16 coroane, pe 1/2 de an 8, pe trei luni 4; pentru România pe an 20 lei.

Abonații noștri noi, precum și aceia cari în anii trecuți nu le-au comandat, vor primi gratuit două tablouri mari, naționale românești și anume: „Ștefan cel Mare și aprodul Purice“ și „Ștefan cel Mare pe patul de moarte“. Amândouă aproape de câte un metru, sunt esecutate în 16 colori, escelent, încât pot să decoreze ori ce casă românească. Prețul lor de librărie este 8 coroane. Abonații noștri n'aș a trimite decât o coroană pentru împachetare și francare. Cei ce comandează numai unul, aș a trimite 60 fileri. Ca premiu extraordinar, la cele 2 tablouri, se dă — fără a mai plăti nimic — portretul reginei poete Carmen Sylva în costum național.

La aceste tablouri înse au drept numai aceia cari răspund abonamentul înainte pe un an sau pe jumătate de an; cei ce se abonează numai pe câte trei luni, nu pot să reclame tablourile.

Toți abonații noștri, chiar și cei de pe trei luni, pot să-și comande la noi cu prețul redus la o coroană, următoarele scrieri de Iosif Vulcan: „De la sate“, nuvele, „Gărgăunii dragostei“ și „Măța cu clopot“ comedii, „Nunta lui Pêrjol“ (pentru copii), „Prima rochie lungă“ monolog.

Redacția și editura „Familiei“.

■ Numerul acesta se trimite tuturor abonaților noștri din anul trecut. Rugăm pe acela cari nu mai voesc să aboneze revista noastră să ne înapoieze numerul acesta.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ALDÁS NR. 14/296b.)

TIPOGRAFIA IOSIF LÁNG ÎN ORADEA-MARE.